

D Z I E N N I K O B O Z O W Y

A P W

M. p. środa 30 maja 1945 r.

Rok II Nr 120 (396)

STETTINIUS JESZCZE WIERZY W MOŻLIWOŚĆ WYKONANIA UCHWAŁ KRYMSKICH

San Francisco 29.V. Sekretarz stanu Stettinius wygłosił dziś przez radio programowe przemówienie o polityce zagranicznej, w którym powiedział: St. Zjedn. żałują, że Polska nie była reprezentowana na konferencji. Polska jest jednym z narodów zjednoczonych i powinna być w San Francisco. Są jednak dwa rządy polskie i to jest przyczyną trudności. Rozmowy które miały doprowadzić do rozwiązania kwestji polskiej sprawy nam zawód, ale trzeba nadal starać się aby doprowadzić do wykonania uchwał krymskich w sprawie Polski. Broniąc zasady prawa weta dla wielkich mocarstw Stettinius oświadczył, że prawo to nie można uważać za przywilej lecz jedynie za środek do celu, którym jest utrzymanie pokoju. Gdyby jedno z wielkich mocarstw chciało wykorzystać prawo weta dla zaaranżowania agresji, to wybuchnie nowa wojna światowa. Jeżeli już teraz uważa się, że mocarstwa nie dotrzymają obietnic to należy zrezygnować z nadziei na pokój. Najważniejszym zadaniem pierwszego okresu działalności nowej organizacji bezpieczeństwa światowego będzie raczej nie umacnianie pokoju, lecz przygotowywanie ekonomicznych i społecznych jego podstaw. St. Zjednoczone już nigdy więcej nie odwrócą się plecami do reszty świata. Bowiem rozumieją, że są jego częścią i to jedną z najważniejszych.

CHURCHILL OŚWIADCZYŁ, ŻE SPOTKANIE TRZECH WKRÓTCE SIĘ ODBĘDZIE

Londyn 29.V. Premier Churchill przedstawił dziś Izbie Gmin swój nowy konserwatywny gabinet. Przywódcy partii pracy i liberalnej zajęli miejsca na ławach opozycji. W odpowiedzi na pytania premier oświadczył, iż spodziewa się, że wkrótce spotka się z Trumanem i Stalinem. Podał również, że od początku wojny Imperium Brytyjskie straciło 1,128.000 ludzi, z tego 300.000 zabitych.

Londyn 29.V. Ambasador Davies dziś ponownie konferował z Edenem, a wieczorem spotka się z Churchillem.

Moskwa 29.V. Harry Hopkins przyjęty był wczoraj ponownie przez Stalina.

ROZRUCHY W SYRII PRZYBIERAJĄ NA SILE

Bejruth 29.V. W dniu dzisiejszym Damaszk był widownią krwawych rozruchów. Tłum zaatakował koszary francuskie oraz doszło do starć między żandarmerią syryjską a wojskiem francuskim. W czasie strzelaniny kilka kul wpadło do gmachu poselstwa sowieckiego. Sowiecki attache wojskowy złożył protest syryjskiemu ministrowi spraw zagranicznych. Również w Aleppo, Homsie i Hama doszło do starć. Na linii kolejowej Aleppo - Hama wysadzono w powietrze most kolejowy.

W WIEDNIU I TRIEŚCIE PANUJE GŁÓD

Zurych 29.V. Korespondenci amerykańscy, którzy odwiedzili Wiedeń opowiadają, że w mieście panuje głód. Na ulicach miasta widać mało żołnierzy rosyjskich, a służbę policyjną pełnią oddziały "Wolnych Austriaków", które poprzednio walczyły po stronie Tity.

Rzym 29.V. Mimo zaprzeczeń kół jugosłowiańskich sytuacja żywnościowa w Trieście bardzo się pogorszyła. Arcybiskup Mediolanu zorganizował akcję wysyłki żywności dla głodującej ludności. Dziś w Trieście odbyła się zorganizowana przez ugrupowania Tity manifestacja przeciw rządowi włoskiemu. Według niepotwierdzonych jeszcze doniesień oficerowie brytyjscy i amerykańscy, należący do misji sojuszniczej, zostali wycofani z Triestu, aby uniknąć zajść z wojskami Tity.

Waszyngton 29.V. Prezydent Truman przyjął dziś jugosłowiańskiego ministra spraw zagranicznych Subasioza. Omawiana była sprawa Triestu.

ARESZTOWANIE KNUTA HAMSUNA I LORDA HAW - HAW

Oslo 29.V. Aresztowano tu znanego pisarza norweskiego, laureata nagrody Nobla, Knuta Hamsuna, oskarżonego o zdradę i współpracę z Niemcami. Hamsun znany był jeszcze przed wojną jako wielbiciel Hitlera.

Londyn 29.V. W ręce władz brytyjskich w Niemczech dostał się William Joyce, znany pod przydomkiem lorda Haw - Haw. Przez 6 lat przemawiał on w radiu niemieckim po angielsku i był głównym narzędziem przy pomocy którego Goebbels chciał się defetyzm wśród Anglików.

JAK POWSTAŁO POLSKIE PAŃSTWO PODZIEMNE

Londyn 29.V. Nieznane fakty dotyczące polskiej organizacji podziemnej ujawnia artykuł Jana Nowaka ogłoszony w "Time and Tide". W początkach października 1939 r. parę dni po kapitulacji Warszawy, obojwi politycy polscy położyli fundamenty pod Polskie Państwo Podziemne. Byli to Rataj, przedstawiciel Stronnictwa Ludowego i b. Marszałek Sejmu; Niedziałkowski, przywódca P.P.S., Dąbski przywódca Stronnictwa Narodowego, Kwiesiński przywódca N.P.R. Osoby te nawiązały kontakt z rządem gen. Sikorskiego, który mianował Cyryla Ratajskiego b. prezydenta m. Poznania swym delegatem w Kraju. 1. IX. 1942 r. Delegat Rządu na Kraj mianowany został przez Prezydenta R.P. wicepremierem. W tym charakterze stał się on członkiem Rządu tak jak i inni trzej ministrowie rezydujący w Kraju. Ani jeden z założycieli Polskiego Państwa Podziemnego nie pozostał przy życiu. Wszyscy zostali aresztowani, torturowani i albo skazani na śmierć, albo też zginęli w obozach koncentracyjnych. W wielu wypadkach ten sam los spotkał ich rodziny. Nie przeszkodziło to ich współpracownikom w zajęciu ich miejsc i dalszego pełnienia zadań. 15 przywódców polskich, którzy obecnie aresztowani zostali przez Rosjan było ich następcami. Wicepremier Jankowski jest trzecim z kolei Delegatem Rządu na Kraj. Jego poprzednikiem był dr. Piekałkiewicz b. dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego, członek Stronnictwa Ludowego. Niemcy aresztowali go w 1942 r. Znał on naturalnie wszystkie tajemnice ruchu podziemnego, jak również niezliczoną ilość nazwisk i adresów jego członków. Ten członek w starszym wieku był podczas badań bity, torturowany przyczem stracił jedno oko i wszystkie zęby. Gdy gestapowcy przekonali się, że nie od niego nie wydobędą, wtrącili go do więzienia na Pawiaku, gdzie w kilka tygodni później zmarł. Podczas powstania warszawskiego wszyscy przywódcy, którzy obecnie zostali aresztowani, znajdowali się w stolicy. Kiedy walka dobiegła końca, opuścili oni miasto w tłumie mieszkańców których przymusowo ewakuowano. Gen. Okulicki ostatni komendant rozwiązanej Armii Krajowej, brał udział w obronie stolicy zarówno w 1939 r. jak i w 1944. Był ranny czterokrotnie w czasie tej wojny i otrzymał najwyższe odznaczenia polskie. Sam gen. Bor mianował go swym następcą i w czasie następujących miesięcy gen. Okulicki kierował jako ją sabotażową przeciw Niemcom w tej części Polski, która była jeszcze przez nich okupowana.

APEL KOŚCIOŁA SZKOOCKIEGO W SPRAWIE POLSKI

Edynburg 29.V. Kongres kościoła szkockiego wystosował apel do rządu brytyjskiego, aby przyczynił się on do zmiany obecnej sytuacji w Polsce i aby użył wszystkich swych wpływów dla umożliwienia przeprowadzenia w Polsce wolnych wyborów, oraz dopuszczenia przedstawicieli Czerwonego Krzyża i dziennikarzy do zbadania stosunków panujących w Polsce.

NIEMIECKIE OKRETY PODWODNE UCIEKAJĄ DO JAPONII

Sztokholm 29.V. Prasa szwedzka donosi, że kilka niemieckich okrętów podwodnych dalekiego zasięgu pływają do Japonii.

5 OBOZÓW KONCENTRACYJNYCH DLA ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ

Londyn 29.V. Nadeszły tu wiadomości, że w związku z przeprowadzaniem przez komitet lubelski poborą wszyscy powołani są zmuszani do stwierdzenia czy przebywali w szeregach Armii Krajowej. Byli jej członkowie są wcielani do specjalnych oddziałów dyscyplinarnych. Za ukrycie faktu należenia do Armii Krajowej grożą kary więzienia. Ci którzy mimo presji nie złożyli deklaracji na chęć zaprzysiężenia według formuły ułożonej przez komitet lubelski, są z miejsca osadzeni w obozach koncentracyjnych. Takich obozów jest pięć. Najcięższe warunki panują w obozie koło Lubartowa. Do osiedli, których ludność udzielała pomocy uwięzionym w obozach żołnierzom polskim, wysłano ekspedycje karne. Wszelka okazana pomoc pociąga za sobą poważne represje.

AKCJA OSIEDLEŃCZA KOMITETU LUBELSKIEGO

Warszawa 29.V. Komitet lubelski wydał odezwę wzywającą Polaków do osiedlania się w Odrze i Prusach Wschodnich. W ciągu m-cia maja w mazurskiej części Prus Wschodnich ma być osadzonych pół miliona Polaków.

KRÓL NORWEGII U PREZYDENTA R.P.

Londyn 29.V. Król Norwegii Haakon VII złożył wizytę Prezydentowi R.P.

3.000 TON BOMB NA JOKOHAME

Nowy Jork 29.V. 450 nadforteo amerykańskich zrzucało 3 tys. ton bomb zapalających na Jokohamę, drugie co do wielkości miasto w Japonii. Lotnictwo japońskie atakowało koncentrację floty amerykańskiej w pobliżu wyspy Okinawa. Jeden lekki okręt amerykański został zatopiony, a 11 uszkodzonych. Japończycy stracili 77 samolotów. W Burmie XIV armia brytyjska odparła gwałtowne przeciwnatarcie japońskie na Pł. Wsch. od Rangunu.

LONDYN - PALESTYNA W 10 GODZIN

Jerozolima 29.V. W dniu jutrzejszym otwarta zostanie stała komunikacja lotnicza między Anglią a Palestyną. Samolot przebywać będzie trasę Londyn - Lydda w ciągu 10 godz. Początkowo loty odbywać się będą tylko jeden raz w tygodniu, wkrótce jednak wprowadzona będzie komunikacja codzienna. Cena biletu wynosić będzie w jedną stronę 95 £. lecz po kilku tygodniach ma być obniżona do 50 £. Samoloty przewozić będą również pocztę i gazety. W ten sposób poranne pisma londyńskie, będą o godzinie 6-ej wiecz. czytane w Palestynie. Równocześnie otwarta będzie linia lotnicza z Lyddy do Kalkuty.